

MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2015

32. srečanje

SODOBNA GLASBA IN GLASBENA ŠOLA

Raziskovalno področje: umetnost

Raziskovalna naloga

Avtor: VID BANJANIN
Mentor: ELIZABETA ZAKRAJŠEK
Šola: OŠ TABOR I MARIBOR

Maribor, 2015

MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2015

32. srečanje

SODOBNA GLASBA IN GLASBENA ŠOLA

Raziskovalno področje: umetnost

Raziskovalna naloga

Maribor, 2015

Kazalo

POVZETEK	4
1. UVOD	5
1.1 Predstavitev teme	5
1.2 Cilji	5
1.3 Hipoteze	5
1.4 Metode dela	5
2. TEORETIČNE OSNOVE	6
2.1 Opredelitev pojmov	6
2.2 Predstavitev učnega programa javne glasbene šole, smer kitara	6
3. PREDSTAVITEV RAZISKAVE	8
3.1 Predstavitev rezultatov	11
4. UGOTOVITVE	18
5. ZAKLJUČEK	19
6. DRUŽBENA ODGOVORNOST	19
7. UPORABLJENI VIRI	20
PRILOGE	21

POVZETEK

V svoji raziskovalni nalogi sem ugotovil, da bi načeloma v javnih glasbenih šolah lahko poučevali sodobno popularno glasbo, saj tega nihče izrecno ne prepoveduje. V bistvu učni načrt sploh ne omenja sodobne popularne glasbe. Vse svoje hipoteze sem lahko potrdil, samo prvo sem lahko sam delno. Iz odgovorov na anketo je razvidno, da je učencem sodobna popularna glasba bližje oziroma jo raje poslušajo v prostem času, da bi tretjina anketiranih učencev rada igrala še kakšno drugo zvrst glasbe v glasbeni šoli kot jo sedaj. Iz tega bi lahko zaključil, da če avtorskih pravic ne bi bilo potrebno plačati, če ne bi bilo dela z izborom in priredbami skladb oziroma, če bi bilo gradivo za to zvrst že pripravljeno, bi po mojem mnenju poučevali tudi sodobno popularno glasbo.

1. UVOD

1.1 Predstavitev teme

Za to raziskovalno nalogo sem se odločil, ker že sedem let hodim v javno glasbeno šolo k pouku kitare in sem ugotovil, da se zelo malo poučuje sodobno popularno glasbo. Danes je mladim, tudi meni, popularna glasba veliko bližje od klasične. Zato jo pogrešam pri urah učenja kitare. Večkrat sem svojo željo izrazil svojem učitelju, a je bilo to redko mogoče in še to le kot dodatni program. Sedaj sem se odločil, da bi raziskal, kakšne so možnosti igranja več sodobne popularne glasbe v javni glasbeni šoli in če je to predpisano v njihovem programu. Od prijateljev, ki se šolajo v zasebnih glasbenih šolah sem izvedel, da tam igrajo predvsem popularno glasbo in me je zanimalo, kako je to mogoče.

V svoji raziskovalni nalogi sem v anketi postavil nekaj vprašanj učencem zasebne in javne glasbene šole. Preveril sem njihovo mnenje, odnos do popularne in klasične glasbe in kako možnosti igranja različnih zvrsti glasbe vplivajo na količino vaje kitare.

1.2 Cilji

- Ali učni načrt dopušča možnost popularne glasbe.
- Raziskati med učenci, če sodobno popularno glasbo pogrešajo ali ne.
- Raziskati možnosti vključevanja sodobne popularne glasbe v javne GŠ.

1.3 Hipoteze

- Učenci želijo več sodobne glasbe.
- Večini je sodobna popularna glasba bližje kot klasična.
- Sodobno popularno glasbo bi bilo možno vključiti v program kitare v javnih GŠ.

1.4 Metode dela

- Iskanje in prebiranje literature
- Pisna anketa
- Analiza ankete
- Izdelava grafov in diagramov
- Pisanje raziskovalne naloge

2. TEORETIČNE OSNOVE

2.1 Opredelitev pojmov

Pojem sodobna klasična glasba spada v obdobje, ki se je začelo v sredini 1970-ih do leta 1990, ki vključuje modernistično, postmoderno, neoromantično in pluralistično glasbo. Vendar se lahko izraz uporabi tudi v širšem pomenu besede, ki se nanaša na vse post-1945 glasbene oblike. (WIKIPEDIA, 5.2.2015)

Popularna glasba v širšem pomenu zajema vse oblike zabavne glasbe, tj. popevke, plesna glasba, muzikal, opereta, country, folk in delno rock; v ožjem pomenu govorimo o pop glasbi. (WIKIPEDIA, 30. 1. 2015)

Moderna glasba se lahko nanaša na:

glasbo 20. stoletja, 20. stoletje klasične glasbe, 21. stoletje klasične glasbe, sodobno klasično glasbo, modernistično (glasbo), moderni jazz, moderni rock, popularno glasbo in moderno glasbo. (WIKIPEDIA, 24. 2. 2014)

2.2 Predstavitev učnega programa javne glasbene šole, smer kitara

Poučevanje v javnih glasbenih šolah poteka po javno potrjenem učnem načrtu, ki ga potrdi Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS. Trenutno je v veljavi program iz leta 2010. (MIZS)

Učni načrt je temelj, ki služi kot osnova za izvedbo programa pouka kitare. Učni načrt predpisuje splošne cilje predmeta, operativne cilje predmeta-dejavnosti, operativne cilje predmeta-vsebine, standarde znanj, opredelitev predmeta, didaktična priporočila ter izvedbene standarde in normative. (MIZS, 2010, 245)

Cilji, ki jih opredeljuje učni načrt, spodbujajo, da se posameznik razvije v vsestransko osebnost, da razvija potrebe po glasbenem izražanju, vrednoti glasbo ... Nikjer ni izpostavljen poudarek na klasični glasbi. Predvsem gre za razvijanje občutka vrednotenja različnih umetnosti. (MIZS, 2010, 246)

Operativni cilji naštevajo določene vsebine po razredih, zgodovinskih obdobjih, oblikah ... Tukaj spet ni izpostavljeno, da mora biti klasična glasba oz. sploh ni omenjena, razen za določeno preteklo obdobje, za katero so bile značilne določene oblike (rondo, menuet,

valček ...). Naštete pa so posamezne šole in njihove metode oz. konkretni viri/knjige, ki so priporočene. Niso pa obvezujoče. (MIZS, 2010, 247-248)

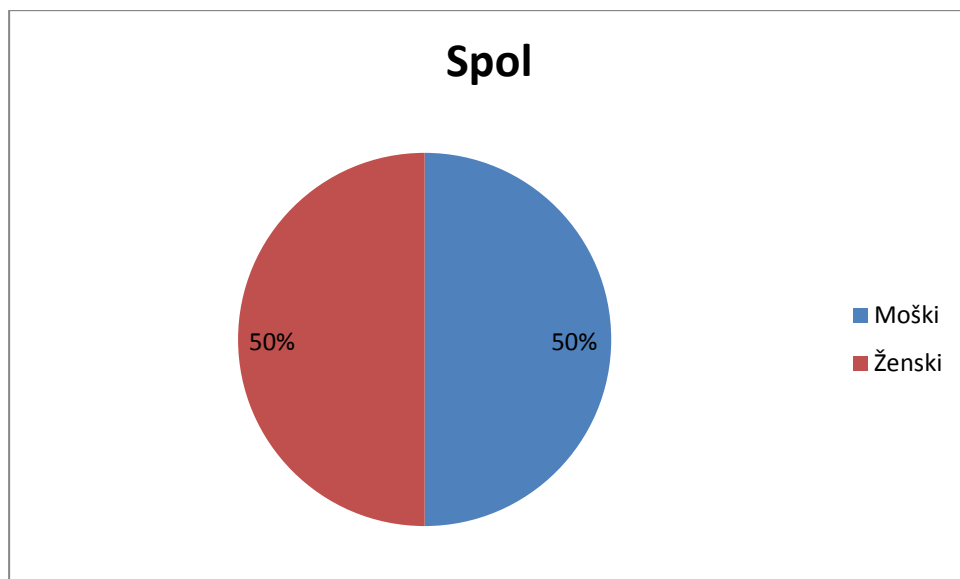
Standardi znanja so minimalna znanja, ki bi jih moral učenec na koncu vsakega obdobja obvladati. Klasična glasba ni nikjer izpostavljena.

3. PREDSTAVITEV RAZISKAVE

V raziskovalni nalogi me je zanimalo, kakšen je odnos učencev kitare do sodobne moderne in klasične glasbe. Postavil sem si naslednje hipoteze:

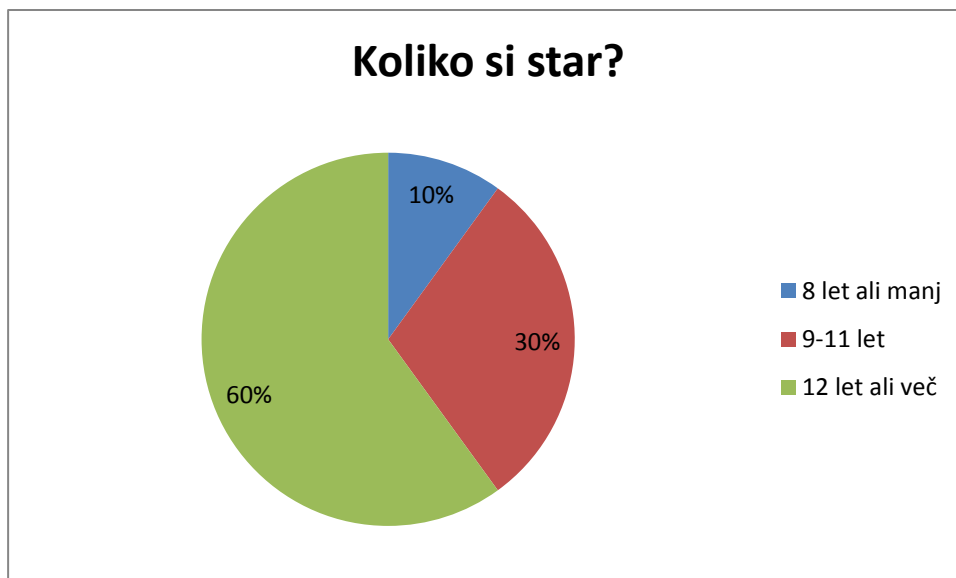
- Učenci želijo več sodobne glasbe.
- Večini je sodobna popularna glasba bližje kot klasična.
- Sodobno popularno glasbo bi bilo možno vključiti v program kitare v javnih GŠ.

Tako sem pripravil anketo, ki sem jo razdelil v treh glasbenih šolah: Konservatorij za glasbo in balet Maribor-26 učencev, Konservatorij za glasbo in balet Maribor Tabor-7 učencev in KUD Coda-17 učencev. Učenci so bili stari med 8 in 18 let, obiskovali so glasbeno šolo od 1. razreda do 4. letnika in igrajo kitaro.

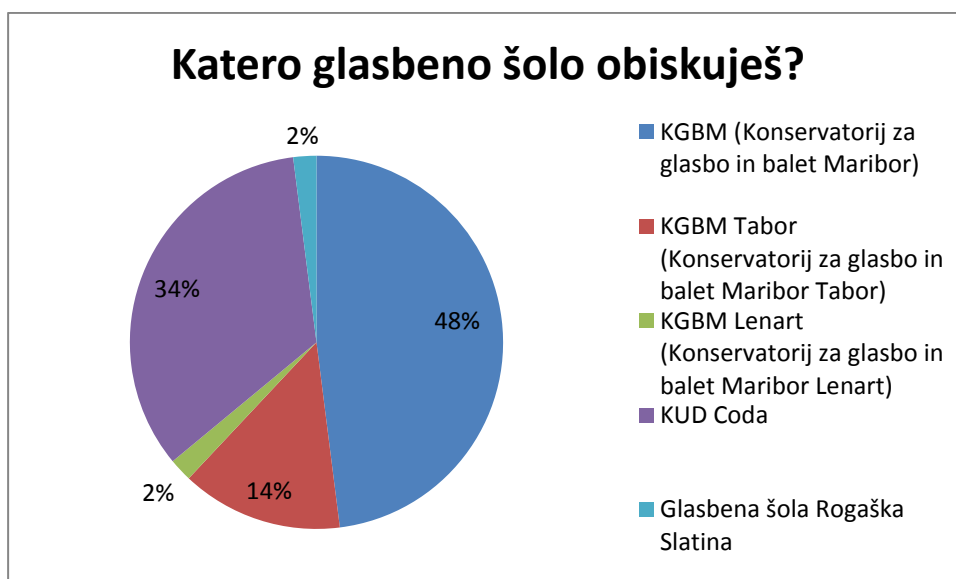
Graf 1: Spol

Odgovori anket med učenci so bili po spolu zelo zanimivi, saj je bilo obojih enako število (50 % oz. 25 moških, 50 % oz. 25 žensk).

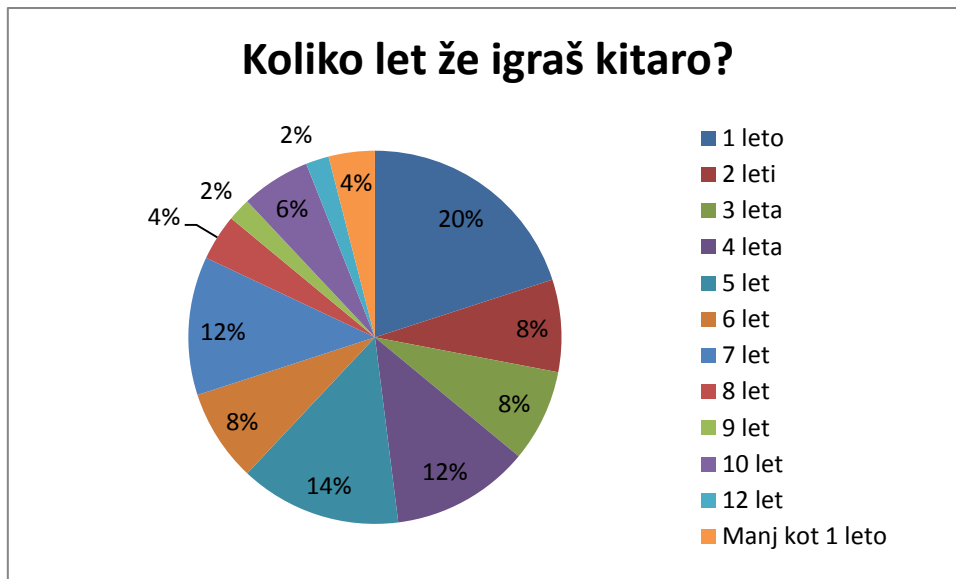
Graf 2: Starost

Na vprašanje, koliko si star so bili možni trije odgovori: 8 let ali manj (10 % oz. 5 učencev), 9-11 let (30 % oz. 15 učencev) in 12 let ali več (60 % oz. 30 učencev).

Graf 3: Glasbena šola

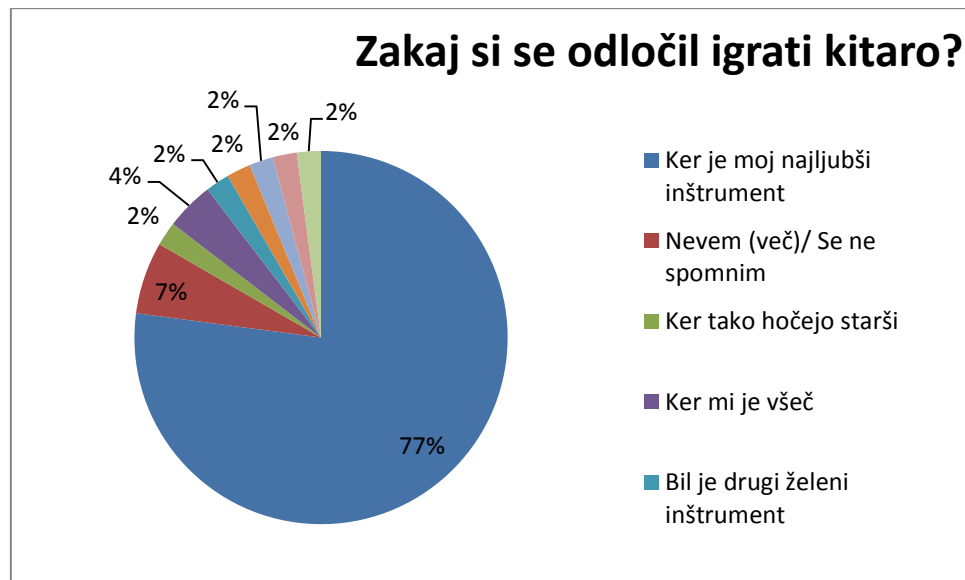
Na to vprašanje so odgovorili z KGBM (Konservatorij za glasbo in balet Maribor)(48 % oz. 24), KGBM Tabor (Konservatorij za glasbo in balet Maribor Tabor)(14 % oz. 7 učencev), KGBM Lenart (Konservatorij za glasbo in balet Maribor Lenart)(2 % oz. 1 učenec), KUD Coda (Kulturno umetniško društvo Coda)(34 % oz. 17 učencev) in GŠ Rogaška Slatina (2 % oz. 1 učenec).

Graf 4: Leta igranje kitare

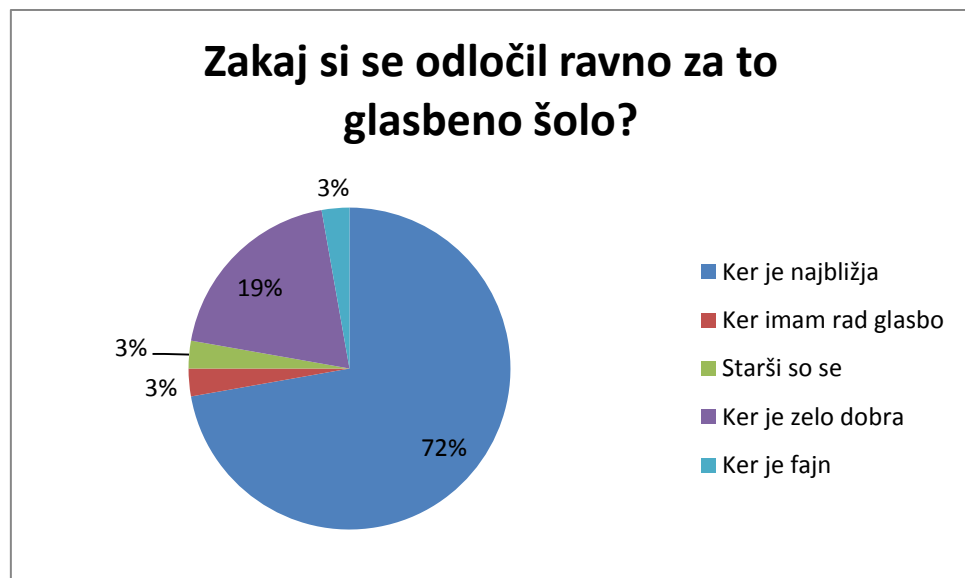
Na vprašanje "Koliko let že igraš kitaro?" so bili odgovori zelo različni, vse od manj kot eno leto (4 % oz. 2 učenca) do 12 let (2 % oz. 1 učenec). Ostali odgovori so še 1 leto (20 % oz. 10 učencev), 2 leti (8 % oz. 4 učenci), 3 leta (8 % oz. 4 učenci), 4 leta (12 % oz. 6 učencev), 5 let (14 % oz. 7 učencev), 6 let (8 % oz. 4 učenci), 7 let (12% oz. 6 učencev), 8 let (4 % oz. 2 učenca), 9 let (2 % oz. 1 učenec) in 10 let (6 % oz. 3 učenci).

3.1 Predstavitev rezultatov

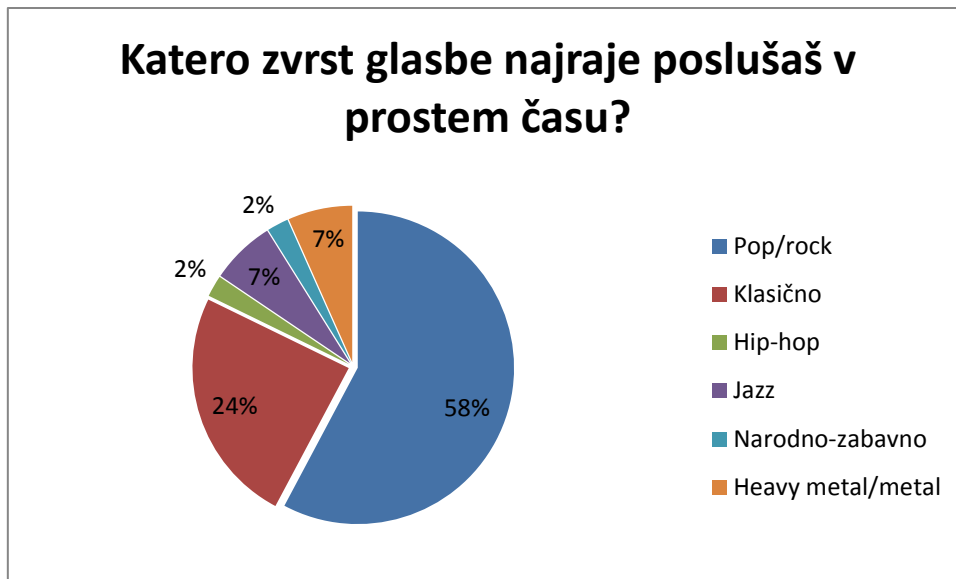
Graf 5: Odločitev za igranje kitare

Na prvo vprašanje (Zakaj si se odločil igrati kitaro?) so učenci odgovorili, da so se v večini odločili, ker je njihov najljubši inštrument kitara (77 % oz. 37 učencev), nekaj učencev se sploh ne spomni zakaj so se odločili za kitaro (7 % oz. 3), ostali pa se niso spomnili ali pa so se odločili zaradi česa drugega, kar je razvidno iz zgornjega grafa.

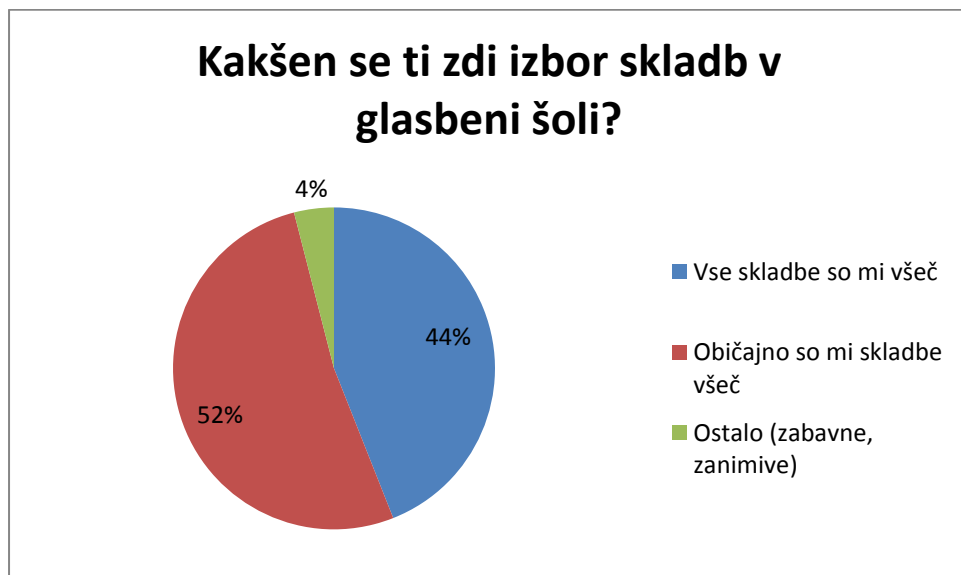
Graf 6: Zakaj ta glasbena šola

Na drugo vprašanje (Zakaj si se odločil ravno za to šolo?) so skoraj vsi učenci odgovorili, da zaradi tega, ker jim je najbližja oz. edina v njihovem kraju (72 % učencev), del učencev pa zato, ker je zelo dobra (19 % učencev).

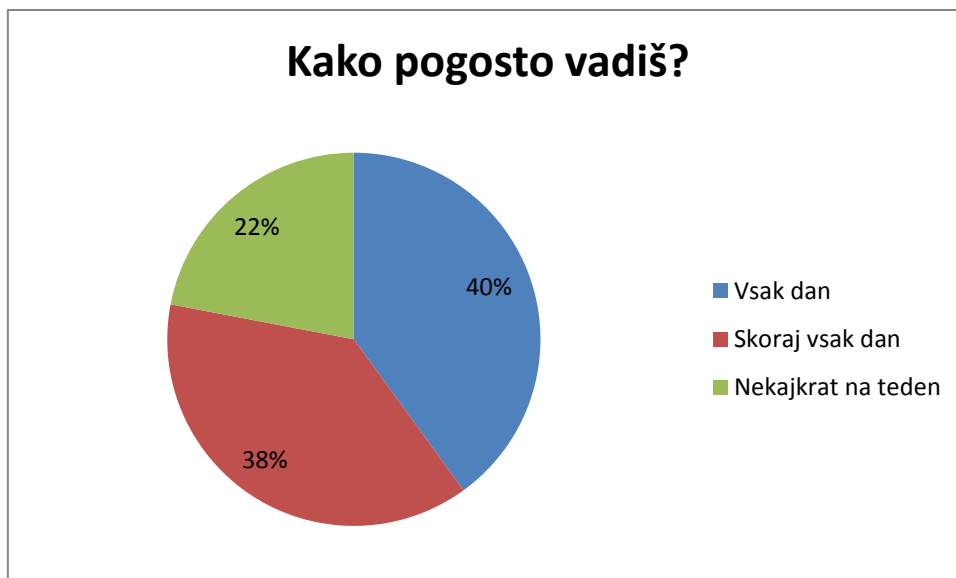
Graf 7: Zvrst glasbe v prostem času

Pri tretjem vprašanju (Katero zvrst glasbe najraje poslušáš v prostem času?) so učenci v največjem številu odgovorili, da pop/rock (58 % oz. 26 učencev), kar sem tudi pričakoval. Potem je sledila klasična glasba (24 % oz. 11 učencev), česar nisem pričakoval ter narodno-zabavna (7 % oz. 3 učencev) in heavy metal/metal (7 % oz. 3 učencev).

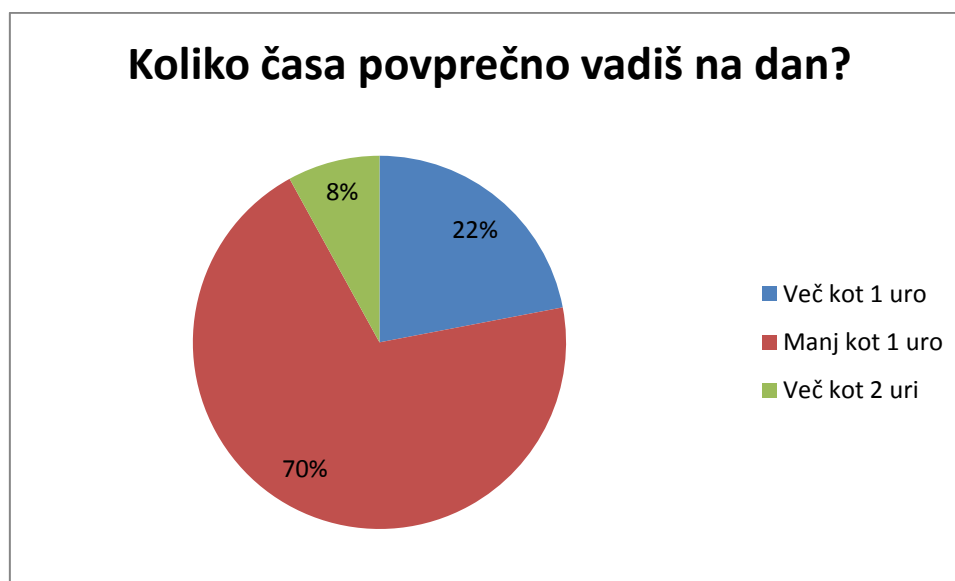
Graf 8: Izbor skladb v glasbeni šoli

Pri četrtem vprašanju (Kakšen se ti zdi izbor skladb v glasbeni šoli?) je dobra polovica učencev označila, da so jim skladbe običajno všeč (52 % oz. 26 učencev), slaba polovica pa je označila, da so jim vse skladbe všeč (44 % oz. 22 učencev) in še ostalih nekaj, da so jim skladbe zanimive in zabavne (4 % učencev).

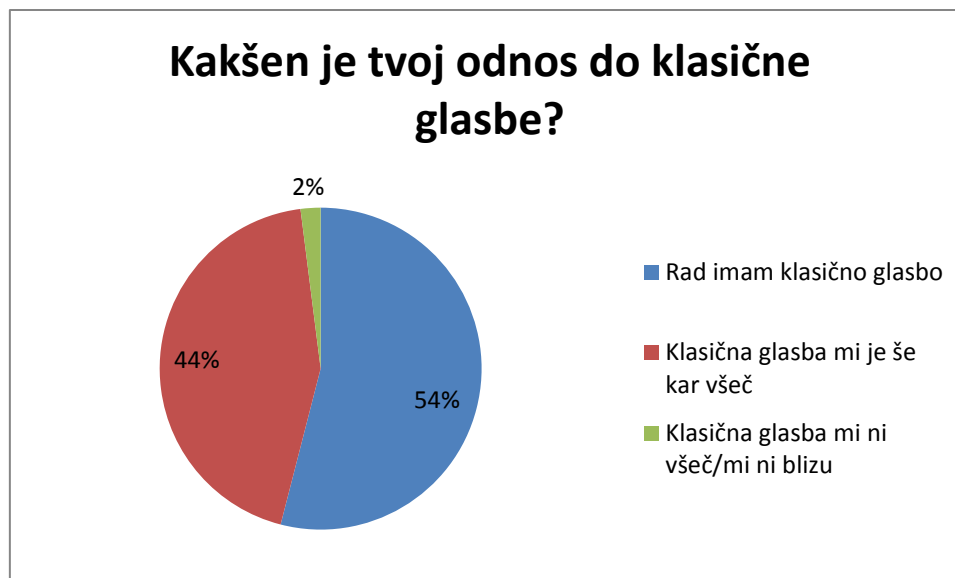
Graf 9: Pogostost vadbe

Na peto vprašanje (Kako pogosto vadiš?) je za malenkost prevladal odgovor vsak dan (40 % oz. 20 učencev), tik za tem je bil skoraj vsak dan (38 % oz. 19 učencev). Na odgovor nekajkrat na teden (22 % oz. 11 učencev) pa jih je odgovorilo najmanj.

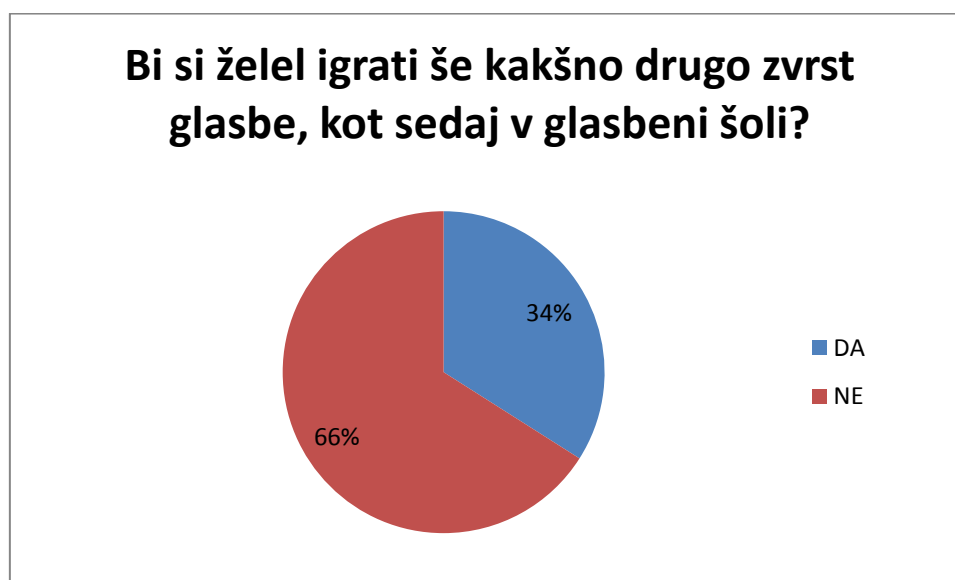
Graf 10: Koliko vadiš na dan

Pri šestem vprašanju (Koliko časa povprečno vadiš na dan?) je bilo največ odgovorov manj kot 1 uro (70 % oz. 35 učencev), dobrih dvajset odstotkov jih je odgovorilo z več kot 1 uro (22 % oz. 11 učencev) in še več kot 2 uri (8 % oz. 4 učenci).

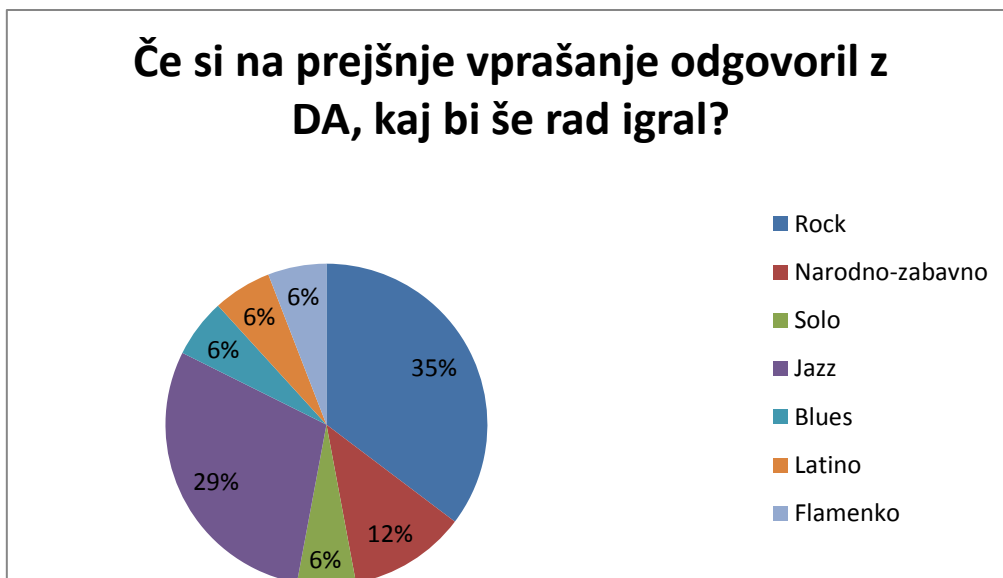
Graf 11: Odnos do klasične glasbe

Sedmo vprašanje (Kakšen je tvoj odnos do klasične glasbe?) odkriva, da ima več kot pol anketiranih učencev rado klasično glasbo (54 % oz. 27 učencev), kar me je presenetilo. Ostali so odgovorili, da jim je klasična glasba še kar všeč (44 % oz. 22 učencev), samo eden pa, da mu klasična glasba ni všeč/mu ni blizu (2 % oz. 1 učenec).

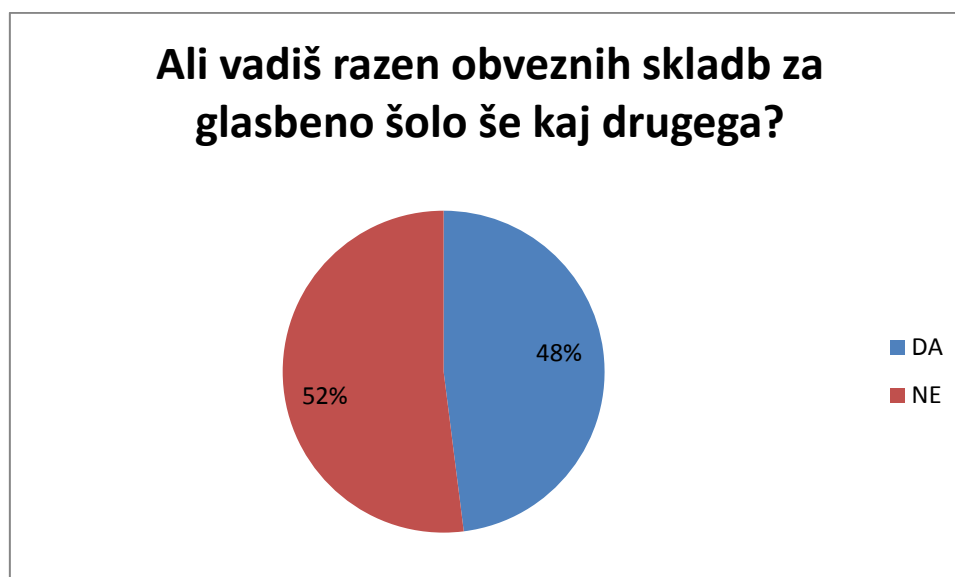
Graf 12: Bi želel igrati še kakšno drugo zvrst glasbe

Pri osmem vprašanju (Bi si želel igrati še kakšno drugo zvrst glasbe, kot sedaj v glasbeni šoli?) me je presenetilo, da je samo tretjina odgovorila, da bi to želeli (34 % oz. 17 učencev) in ostali, da si ne (66 % oz. 33 učencev). Pričakoval sem, da bo z DA odgovorila vsaj polovica učencev.

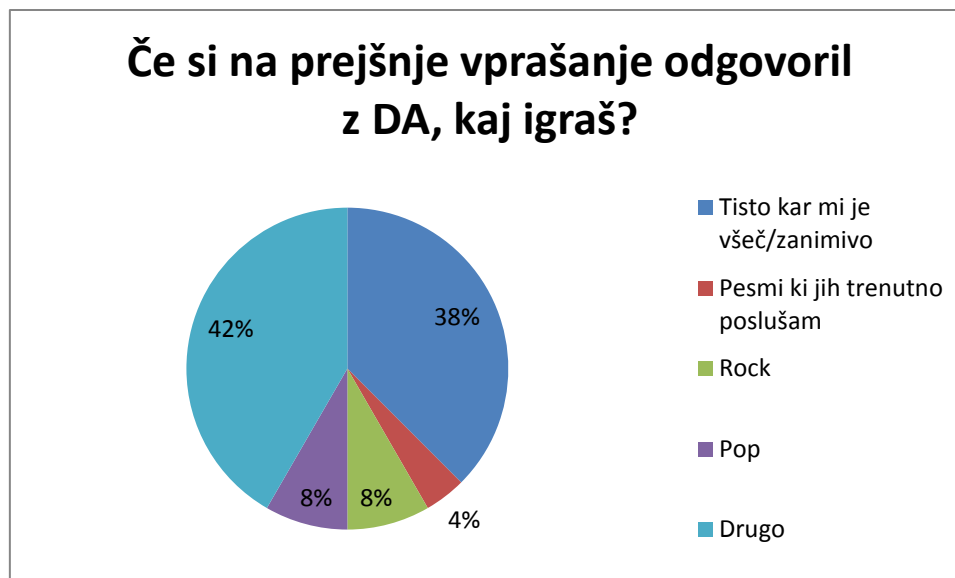
Graf 13: Kaj bi še rad igral

Pri devetem vprašanju (Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, kaj bi še rad igral?), ki se navezuje na predhodno vprašanje, so bili odgovori zelo raznoliki in večina se jih je razlikovala od moji pričakovanj. Največkrat so odgovorili z odgovorom rock (35 % oz. 6 učencev), nato sledi jazz (29 % oz. 5 učencev), narodno-zabavna glasba (12 % oz. 2 učenca) in blues, latino flamenko in solo (vsak po 6 % oz. 1 učenec).

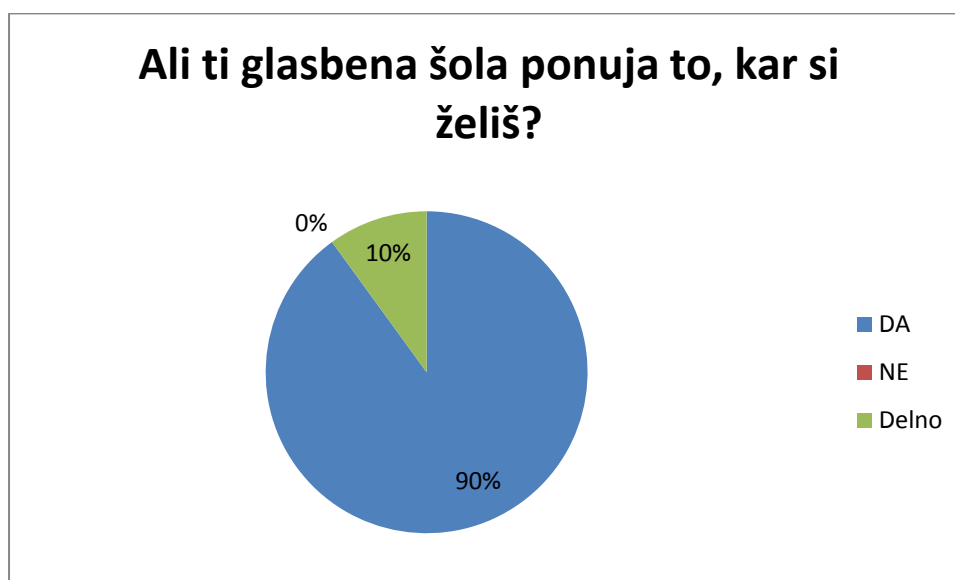
Graf 14: Ali še kaj vadiš

Pri tem desetem vprašanju (Ali vadiš razen obveznih skladb za glasbeno šolo še kaj drugega?) sta bila odgovora dokaj izenačena: z NE je odgovorilo 52 % oz. 26 učencev, z DA pa 48 % oz. 24 učencev.

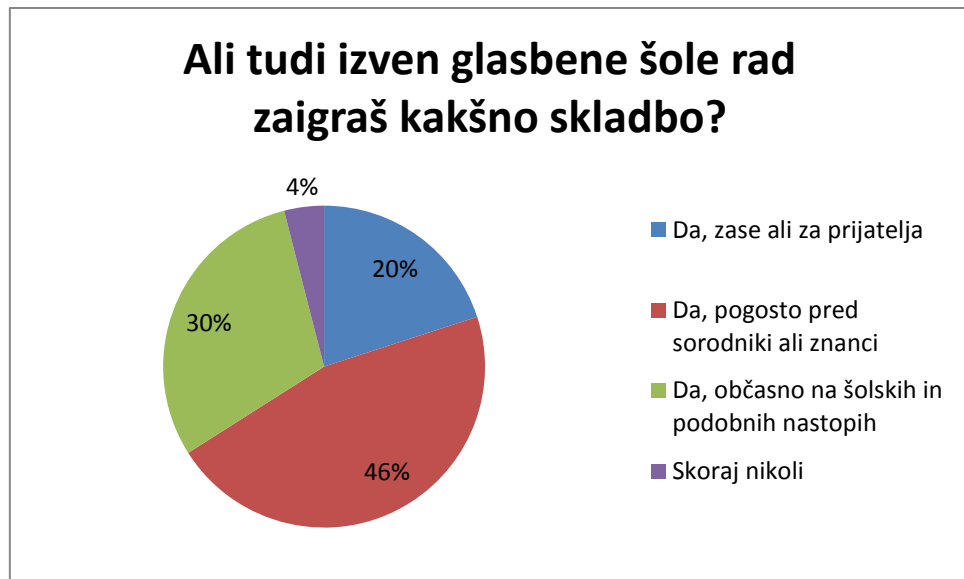
Graf 15: Kaj igraš

Enajsto vprašanje (Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, kaj igraš?), na katero so odgovorili tisti, ki so na prejšnjega z DA odgovorili dokaj po pričakovanjih. Prvi odgovor, tisto kar mi je všeč/zanimivo (42 % oz. 9 učencev,) je bil najbolj pogost, potem sta bila pop in rock (vsak po 8 % oz. 2 učenca), pesmi ki jih trenutno poslušam (4 % oz. 1 učenec) in drugi odgovori (42 % oz. 10 učencev).

Graf 16: Nudenje, kar si želiš

Na dvanajsto vprašanje (Ali ti glasbena šola ponuja to, kar si želiš?) so skoraj stoo odstotno odgovorili z DA (90 % oz. 45 učencev), le nekaj pa jih je z delno (10 % oz. 5 učencev).

Graf 17: Igranje izven glasbene šole

Pri trinajstem vprašanju (Ali tudi izven glasbene šole rad zaigraš kakšno skladbo?) je slaba polovica odgovorila z da, pogosto pred sorodniki ali znanci (46 % oz. 23 učencev), slaba tretjina odgovorila da, občasno na šolskih in podobnih nastopih (30 % oz. 15 učencev), petina da, zase ali za prijatelja (20 % oz. 10 učencev) in manj kot desetina je odgovorila skoraj nikoli (4 % oz. 2 učenca).

4. UGOTOVITVE

Na prvo postavljeno hipotezo, da učenci želijo več sodobne popularne glasbe, je v vprašanju št. 12 34 % (17 učencev) odgovorilo, da bi radi igrali še kakšno drugo zvrst kot sedaj in v nadaljevanju je na vprašanje št. 13 35 % (6 učencev) odgovorilo, da bi igrali rock glasbo in 29 % (5 učencev) jazz in 12 % (2 učenca) narodno-zabavno glasbo.

Na osnovi odgovorov lahko prvo hipotezo delno potrdim, saj je pozitivno odgovorila več kot ena tretjina učencev.

Na drugo postavljeno hipotezo, da je učencem bližje sodobna popularna glasba, je v vprašanju št. 7 58 % (26 učencev) odgovorilo, da v prostem času najraje poslušajo pop/rock glasbo in čeprav je 24 % (11 učencev) odgovorilo, da v prostem času najraje poslušajo klasično. Pop/rock vseeno prevlada.

Na osnovi odgovorov lahko drugo hipotezo potrdim, saj je pozitivno (odgovor je popularna glasba) odgovorila več kot polovica učencev.

Tretjo hipotezo, da bi bilo sodobno popularno glasbo možno vključiti v program kitare, lahko na osnovi učnega načrta, ki nikjer ne opredeljuje, da se mora poučevati izključno na primerih klasične glasbe oz. se uporaba sodobne glasbe v poučevanju kitare nikjer ne prepoveduje, lahko potrdim.

Na podlagi 16. vprašanja, lahko zaključim, da skoraj vsem glasbena šola nudi tisto, kar si želijo (90 % (45 učencem)), le nekaterim pa nudi le delno željeno (10 % (5 učencev)). Iz tega lahko sklepam, da zato, ker bi tisti radi igrali še kakšno drugo zvrst in je to tisto nekaj, zaradi česa jim ne nudi vsega.

5. ZAKLJUČEK

Vse svoje zadane hipoteze lahko potrdim, le prvo lahko le delno. Torej so se moja napovedovanja izkazala za pravilna. Tudi pri večini vprašanj sem dobil pričakovane odgovore, razen pri na primer vprašanju, katero glasbo najraje poslušáš v prostem času in vprašanju, kakšen je tvoj odnos do klasične glasbe nisem pričakoval takšnih odgovorov. V veliki meri so namreč odgovorili, da v prostem času radi poslušajo klasično glasbo in ji je le-ta tudi všeč. Glede na pogovore s prijatelji/učenci kitare sem ugotovil, da imajo v zasebni glasbeni šoli, ki jo obiskujejo, več možnosti, da vplivajo na izbiro zvrsti, katero želijo igrati. Zato niso izkazali želje, da bi igrali druge zvrsti pri pouku, ker to že tako počnejo.

A prav tako je tudi razumljivo, da so zaradi plačila avtorskih pravic za uporabo skladb popularnih sodobnih avtorjev takšni originali težje dostopni. In tu je še dodatno delo s priredbami za uporabo v javni glasbeni šoli.

V svoji nalogi sem ugotovil in iz odgovorov sklepam, da javni učni načrt posebej ne omejuje igranja klasične glasbe, pač pa zaradi pripravljenih zbirk/zvezkov za vajo kitare (T. Šegula - Mladi kitarist) učitelji uporabljajo obstoječe.

6. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Pouk kitare razvija kulturne in umetniške spretnosti, znanja in veščine, pa tudi vrednotenje glasbe in odnos do umetnosti nasploh. V javnih glasbenih šolah je za pouk napisan učni načrt, ki opredeljuje vsebine, tehnike, metode in didaktična priporočila in je pogoj za veljavnost priznavanja programa. Danes je na spletu mogoče dobiti raznovrstna in obsežna notna gradiva (note) za igranje glasbe, ampak so nekatere objavljene brez omembe izvirnih avtorjev. Prav tako so objavljeni posnetki izvedb skladb, nekateri objavljajo lastne izvedbe, ta drugi pa včasih brez zavedanja zavestno ali nezavestno kršijo avtorske pravice.

7. UPORABLJENI VIRI

MIZS. (2010) (elektronski vir) Učni načrt predmet kitara. Dostopno na:

<http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/glasba/pdf/kitara245-258.pdf> (Datum dostopanja: 20. 10. 2014).

WIKIPEDIA. (5.2.2015) (elektronski vir) Contemporary classical music. Dostopno na:

http://en.wikipedia.org/wiki/Contemporary_classical_music (Datum dostopanja: 8. 2. 2015).

WIKIPEDIA. (30. 1. 2015) (elektronski vir) Popular music. Dostopno na:

http://en.wikipedia.org/wiki/Popular_music (Datum dostopanja: 8. 2. 2015)

WIKIPEDIA. (24. 2. 2014) (elektronski vir) Modern music. Dostopno na:

http://en.wikipedia.org/wiki/Modern_music (Datum dostopanja: 8. 2. 2015)

PRILOGE

ANKETA

1. Spol: M Ž

2. Koliko si star?

3. Katero glasbeno šolo obiskuješ?

- Konservatorij za glasbo in balet Maribor
- Konservatorij za glasbo in balet Maribor-Tabor
- KUD Coda
- Drugo: _____

4. Koliko let igraš kitaro?

5. Zakaj si se odločil igrati kitaro?

- Ker tako hočejo starši.
- Ker ni bilo na voljo drugega inštrumenta.
- Ker je kitara moj najljubši inštrument.
- Ker je kitaro zelo lahko igrati.

6. Zakaj si se odločil ravno za to glasbeno šolo?

7. Katero zvrst najraje poslušаш v prostem času?

- Pop/rock
- Klasično
- Narodno-zabavno
- Hip-hop
- Jazz
- Drugo: _____

8. Kakšen se ti zdi izbor skladb v glasbeni šoli?

- Vse skladbe so mi všeč.
- Običajno so mi skladbe všeč.
- Velikokrat mi skladbe niso všeč.
- Skladbe mi večinoma niso všeč.

9. Kako pogosto vadiš?

- Vsak dan.
- Skoraj vsak dan.
- Nekajkrat na teden.
- Manj kot 1x na teden.

10. Koliko časa vadiš povprečno na dan?

- Manj kot eno uro.
- Več kot eno uro.
- Več kot 2 uri.

11. Kakšen je tvoj odnos do klasične glasbe?

- Rad imam klasično glasbo.
- Klasična glasba se mi zdi še kar vredna.
- Klasična glasba mi ni všeč/mi ni blizu.

12. Bi si želel igrati še kakšno drugo zvrst glasbe kot sedaj v glasbeni šoli?

- DA
- NE

13. Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, napiši, kaj bi še rad igral?

14. Ali vadiš razen obveznih skladb za glasbeno šolo še kaj drugega?

- DA
- NE

15. Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, napiši, kaj igraš?

16. Ali ti glasbena šola ponuja to, kar si želiš?

- DA
- NE
- Delno

17. Ali tudi izven glasbene šole rad zaigraš kakšno skladbo?

- Da, pogosto pred sorodniki ali znanci.
- Da, občasno na šolskih in podobnih nastopih.
- Da, zase ali za prijatelja.
- Skoraj nikoli.